1849. No. 69.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 28 AUGUSTUS.

De GOUVERNEUR van *Friesland*,

Brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden invorderbaar gesteld, en tot dat einde afgezonden zijn, de primitieve Patentkohieren, over de dienst 1849/50 van de Gemeenten: *Sneek*, *Balk*, *Heerenveen*, *Dragten*, *Rottevalle*, *Noordwolde*, *Wolvega*, *Birdaard*, *Giekerk*, *Hardegarijp* en *Buitenpost*, en dat men tegen verkeerde of te hooge aanslagen, welke in voormelde kohieren mogten bestaan, of worden verondersteld, zich, bij reclame, gerigt aan Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, zal kunnen voorzien, mits zij behoorlijk ingerigt en met de vereischte bijlagen voorzien, binnen *drie* maanden na den dag van afkondiging der kohieren, zijn ingediend, des verkiezende bij den Controleur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen in de Divisie van Contrôle, waarin de aanslag is geschied.

Den belanghebbenden wordt verder aangeraden, op dezen termijn van indiening wel te letten, aangezien zij, bij overschrijding daarvan, door eigene schuld, zouden hebben veroorzaakt, dat op hunne reclames geen acht konde worden geslagen.

Leeuwarden, den 23 Augustus 1849. — *De Gouverneur*, VAN PANHUIJS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 24 Augustus 1849, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	*f* 9,60.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . .	- 133,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . .	- 133,00.

Leeuwarden, den 25 Augustus 1849. — *De Gouverneur van Friesland*, VAN PANHUIJS.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der stad *Leeuwarden*, berigten bij deze, dat, volgens ingekomen officiële rapporten, sedert den 19 dezer, toen nog 6 cholera-lijders in behandeling bleven, er tot en met den 26 dezer zijn bijgekomen 4, dat overleden zijn 2, hersteld 3, en alzoo nog onder behandeling gebleven 5 patienten.

Leeuwarden, den 27 Augustus 1849. — *Burgemeester en Wethouders voornoemd*, VAN BOELENS. *Ter ordonnantie van dezelve*, M. S. DE WAL.

WEENEN, den 21 Augustus.

De officiële tijding is alhier aangekomen, dat Hermanstadt, na een bloedig gevecht op 6 Augustus, door de Russische troepen hernomen en zeer versterkt is. De Magyaarsche heerschappij duurde er dezen keer slechts één dag. *Lüders* kwam nog tijdig genoeg om eene plundering te verhinderen, die zóó beginnen zou.

PARIJS, den 23 Augustus.

Gisteren is het vredes-congres alhier geopend. Groot is de menigte van belangstellenden, welke van alle kanten, maar voornamelijk uit Engeland, België en Noord-Amerika, herwaarts is gekomen om dit congres bij te wonen. De vergaderingen worden in de zaal St. Cécile, in de straat der chaussée d'Antin, gehouden, welk locaal daartoe behoorlijk is ingerigt en onder anderen met de vlaggen der verschillende vertegenwoordigde Volken getooid.

Ten twaalf ure plaatste de heer *Victor Hugo* zich op den voorzitterstoel; alle aanwezigen stonden nu op en begroetten den Voorzitter met luid gejuich; hij was gezeten tusschen de heeren *Coquerel* en *Deguery*, de eerste, leeraar bij de hervormde kerk alhier, de tweede, geestelijke der Magdalena-kerk. Na eenige voorbereidende werkzaamheden, nam de heer *Victor Hugo* het woord. Hij begon met allen welkom te heeten, waarna hij in beschouwingen trad over het doel der bijeenkomst en het nuttige, het noodzakelijke daarvan aantoonde.

In de tweede zitting van het vredes-congres heden gehouden, hebben de heeren *Coquerel*, *Girardin*, *Richard Cobden* en anderen, van welke de een, een eenvoudig Engelsch werkman was, het woord gevoerd. Ook de heer *Suringar* van Amsterdam bragt eene hulde toe aan den soldatenstand, welken in den laatsten tijd zoo veel dienst bewezen had aan de natien en hij kent aan dezen ook het regt toe, om een schandelijk juk af te schudden, of een onregtvaardigen aanval af te weren. Ten slotte stelde de spreker voor, dat elke staat, in plaats van een ministerie van oorlog, een ministerie van vrede deed oprigten.

— Gisteren is de algemeene aandacht uitsluitend gevestigd op het telegrafische berigt, betreffende de onderwerping van den Hongaarschen generaal *Görgey*. Reeds voorlang had men hier de overtuiging, dat de Hongaren zouden moeten bukken en niet bestand waren tegen de vereenigde Oostenrijksche en Russische legers. Het berigt der overgave van *Görgey* heeft echter te meer indruk gemaakt, daar men het thans niet had verwacht, en de laatste opgaven geenszins konden doen veronderstellen, dat de Hongaarsche legerhoofden ten einde raad waren.

Men wil hier weten, dat de Russische bewindslieden reeds sedert eenigen tijd geheime onderhandelingen met *Görgey* hebben aangeknoopt; — dat de laatste generaal herhaaldelijk aan *Bem*, *Kossuth* en *Dembinsky* heeft voorgeslagen, om zich niet aan Oostenrijk, maar aan Rusland te onderwerpen, doch dat zijne daartoe strekkende voorslagen door die Hongaarsche opperhoofden van de hand zijn gewezen. Men gelooft hier, dat deze laatsten de zaken gedurende den geheelen winter drijvende hadden willen houden, in de verwachting, dat er in dien tijd verwikkelingen in Europa zouden ontstaan, welke niet dan ten gunste van Hongarije hadden kunnen strekken. Hieruit zou eene ernstige verdeeldheid tusschen *Görgey* en zijne staatkundige medestanders zijn ontstaan, welke ten laatste onmiddelijk aanleiding heeft gegeven tot de onderwerping van den eerstgenoemden veldheer.

Men is hier thans zeer nieuwsgierig naar de verdere maatregelen van het Russische gouvernement. Men kan toch niet veronderstellen, dat de Keizer van Rusland tot eene gewapende tusschenkomst is overgegaan en tot het verstrekken van financiële hulpmiddelen aan de Oostenrijksche Regering zonder eenige schadevergoeding te erlangen, terwijl door den afstand van eenig grondgebied, hetzij door het wederkeerig verkrijgen van ondersteuning tegen Turkije.

Algemeen is men van gevoelen, dat de overgave van *Görgey* zal kunnen strekken tot het bijleggen der piemontesche geschillen, vermits deze gebeurtenis zeer geschikt is, om de oorlogszuchtige Piemontesche afgevaardigden tot nadenken te brengen. Daarentegen zal Oostenrijk zich te Rome met verdubbelde kracht kunnen doen gelden, en is de vrees voor verwikkelingen aldaar thans grooter dan ooit te voren.

's GRAVENHAGE, den 26 Augustus.

Bij besluit van den 24 Augustus jl., no. 55, heeft Zijne Majesteit tot gewoon hoogleeraar in de faculteit van bespiegelende wijsbegeerte en letteren aan de hoogeschool te Groningen, in plaats van wijlen den heer *Lulofs*, benoemd den heer *M. de Vries*, doctor in de letteren, docent voor de Nederlandsche taal en geschiedenis aan het gymnasium te Leyden.

— De Tweede Kamer der Staten-Generaal zal, naar men verneemt op Maandag den 3 September aanstaande hare werkzaamheden hervatten.

— Volgens de *Staats-Courant* bestaat er bij de Regering niet alleen het voornemen, om de aangelegenheden der brieven-posterij, in zoover dezelve daarvoor vatbaar zijn, bij de wet te doen regelen, maar het daartoe betrekkelijke wetsontwerp is reeds werkelijk bij den Raad van State in overweging.

— Men verneemt, dat door den minister van kolonien aan den heer *van Hoëvell* verzocht is, om zijne denkbeelden en inzigten mede te deelen omtrent den tegenwoordigen toestand van het onderwijs in Nederlandsch Indië, en nopens de uitbreiding, verbeteringen en hervormingen, die daarin, volgens zijn oordeel, zouden behooren plaats te hebben.

— De volgende artikelen worden door het *Zondagsblad* medegedeeld:

Men verneemt uit eene zeer goede bron, dat de hoofdbeslissing in zake van de nalatenschap van den overleden Koning afhangt van de quaestie der spoorwegactien die bij massa in den boedel aanwezig zijn. Z. M. had ze reeds van zijnen vader moeten overnemen en men weet, dat de daling dier fondsen een belangrijken invloed op het kapitaal heeft uitgeoefend.

De predikanten die in de kapel op het Loo voor het koninklijk gezin hebben gepredikt, hebben van wege Z. M. een aanzienlijk geschenk in zilver tot aandenken ontvangen.

Welligt is het ter uwer oore gekomen, dus schrijft ons een wel ingelicht correspondent, dat de adjudanten van wijlen Koning *Willem II* uit die betrekking, waarin zij voorloopig bij *Willem III* bevestigd zijn, eervol zullen worden ontslagen, ten minste men verhaalt dat de kolonel *Snouckaert* zal worden gepensioneerd, met den rang van generaal-majoor; de luitenant kolonel *van Coehoorn* zou het bevel krijgen over een regement vesting-artillerie; de majoor *Merkes* een artillerie-directie, terwijl de ritmeester *van der Cappellen* als kamerheer zoude worden benoemd. De kapitein *van Heemskerk*, als behoorende tot Luxemburg, zou in zijne tegenwoordige functie van adjudant verblijven. Wat ten opzigte van den kapitein ter zee *van Karnebeek* en den kapitein van den generalen staf, *Constant de Rebecque*, zal besloten worden, is nog niet bekend. Ook verneemt men dat Z. M. tot secretaris in plaats van den heer *Bronckhorst* benoemd heeft den heer *de Kock*, zoon van wijlen den minister van Binnenlandsche Zaken en tot opperhofmaarschalk den baron *van Bijlandt*.

Mede wordt in wel onderrigte kringen gemeld, dat nieuwe formatie van artillerie en kavallerie zoude geteekend zijn, beide wapens zullen aanmerkelijk verminderd worden; de rijdende artillerie zal in die vermindering nog al deelen. De trein wordt bij dat regement ingedeeld, en de batterijen van 8 stukken, zoo als ze thans zijn, worden op 6 gebragt. De officieren van den trein zullen op twee derde van hun activiteits-tractement gebragt worden.

Naar men verneemt heeft de heer *Gagneux*, vroeger mederedacteur van het *Journal de la Haye* en uitgever van het blad *Le Temps*, aan het Departement van Binnenlandsche Zaken toestemming en ondersteuning gevraagd tot het uitgeven van het verhandelde in de Staten-Generaal in de Fransche taal, onder den titel van *Anales Parlementaires*. Hij heeft daartoe vergunning verkregen en men kan derhalve eerlang gemeld werk te gemoet zien.

De familie-raad, die ter regeling der nalatenschap van Z. M. *Willem II*, zou gehouden worden en waarbij H. K. H. Prinses *Sophia* der Nederlanden tegenwoordig zoude zijn, is verdaagd, ten gevolge van het uitstel van drie maanden, toegestaan aan de commissie ter regeling van gemelden boedel.

DOCKUM, den 24 Augustus.

Met veel belangstelling is alhier het berigt ontvangen, dat alle de *vijf* kweekelingen van de Latijnsche School te dezer stede gevestigd, bij het op den 22 dezer te Haarlem plaats gehad hebbende Staats-examen, tot de Academische lessen zijn toegelaten. Des te verblijdender is deze gunstige uitslag, daar genoemde jongelingen *allen voor het eerst* dit examen ondergingen.

LEEUWARDEN, den 27 Augustus.

De gunstige stand der cholera in deze stad blijft voortdurend; op vele plaatsen in dit gewest blijft die vreeselijke ziekte woeden, echter overal afnemende; men meldt uit Minnertsga, dat aldaar gedurende eene maand tijds, verschillende gevallen aanwezig zijn geweest en zeven ingezetenen tijdelings zijn bezweken; doch thans bij weinige in ligte graad de ziekte nog aanwezig is.

— Bij Z. M. besluit van den 20 Augustus ll. is tot Dijksvolmagt van de Bildtpolders bij continuatie benoemd de heer *E. van Loon Jr.*

— De *Staats-Courant* deelt de nominativen staat mede der gesneuvelde en gewonde europesche officieren, onder-officieren en manschappen der 3de expeditie tegen Bali.

— Te Haarlem zijn door de commissie, belast met het Staats-examen, den 22 dezer 12 jongelieden geëxamineerd, waarvan 9 zijn toegelaten; den 23sten 12 geëxamineerd en daarvan 11 toegelaten; en den 24sten 12 geëxamineerd, en daarvan 5 toegelaten.

Naar men verneemt zou het getal der jongelieden, welke door de Staatscommissie geëxamineerd worden, 258 bedragen, hetwelk een weinig minder is dan het vorig jaar, toen zich 267 hadden aangegeven. Tot dus verre staat het getal toegelatenen in eene gunstiger verhouding tot dat der afgewezenen dan vroeger; immers van de 212 tot heden geëxamineerde jongelieden, zijn toegelaten 170, d. i. van de 100 geëxamineerden 79,71, terwijl zulks in 1848 was 76,86, in 1847 69,77, in 1846 65,99 en in 1845 59,54; alzoo laat het zich aanzien, dat het getal aankomende studenten aan de drie Academien en de beide Athenaea althans niet geringer zal zijn dan bij de opening van het vorige Academie jaar.

— Uit het Weekblad *de Fakkel*, uitgegeven bij *C. Campagne*, te Tiel, ontleenen wij een stukje, getiteld: »*Mijn bezoek in het Protestantsch Gesticht te Montfoort;*" om daarmede de aandacht te vestigen, van kleine plaatsen, waar geene geschikte gelegenheid bestaat, met zorg voor hunne armlastige kinderen te waken, en om deze, zoo hulpbehoevende, van eene zorgdragende en maatschappelijke opvoeding te verzekeren.

»Reeds meermalen had ik over dit gesticht hooren spreken en ook het een en ander gelezen, dat mij met de meeste belangstelling voor hetzelve vervulde. Ik aarzelde daarom ook niet eene ongelukkige wees, die aan mijne zorg was toevertrouwd derwaarts te zenden. Dit gaf aanleiding, dat ik hetzelve onlangs bezocht en de inwendige gesteldheid van dit gewenscht toevlugtsoord voor ongelukkigen naauwkeurig heb opgenomen.

»Mijne goede verwachting werd niet teleurgesteld. Ik was verbaasd over de wetenschappelijke vorderingen, die de meest verwaarloosde kinderen zelfs, onder de leiding van eenen kundigen onderwijzer, aldaar, in eenen korten tijd gemaakt hadden; — ik was getroffen over de liefderijke verpleging, welke kranken en bejaarden er ondervonden; ik bewonderde de doelmatige inrigtingen, die er daargesteld zijn, om jonge lieden tot landbouwers, huis- en scheepstimmerlieden, smeden, touwslagers, schoenmakers, drukkersgezellen en nog in velerlei andere opzigten, tot nuttige en werkzame leden der maatschappij op te leiden; ik verblijdde mij over de goede voeding, kleeding en ligging aan de verpleegden verstrekt; maar verheugde mij bovenal over de Evangelische begrippen van Godsdienst en zedelijkheid, die de waardige en ijverige Predikant dier plaats, der jeugd had weten in te boezemen. In één woord de uren, die ik te *Montfoort* sleet, waren mij uren van waar genot. Wat ik zag en hoorde overtuigde mij, dat in eene sedert geruimen tijd bestaande behoefte was voorzien, en ik kon dan ook den lust niet wederstaan, om van mijne ervaring openlijk melding te maken, ten einde niet alleen gemeente- en diaconie-besturen in het bijzonder, aan te moedigen, verlatene of verwaarloosde kinderen en hulpbehoevenden of gebrekkigen van meer gevordenden leeftijd aldaar te doen opvoeden en verplegen, maar ook om mijne Protestantsche geloofsgenooten, die waarlijk willen *weldoen*, in het algemeen op te wekken, de menschlievende en onbaatzuchtige pogingen van den Directeur, — den heer VAN FRANKENHUIJZEN, krachtdadig te ondersteunen, daarbij gedachtig zijnde aan het woord van onzen Heer, hetwelk de Redactie van »*de Stem uit Montfoort*" tot motto gekozen heeft: »*Zalig zijn de barmhartigen, want hunner zal barmhartigheid geschieden.*"

Zalt-Bommel, den 13 Augustus 1849. — M. J. STRUICK Cz., *Predikant te 's Bosch.*

— Ingevolge Z. M. besluit van den 4 dezer (*Staatsbl.* no. 30), heeft den 22 dezer de uitloting in het openbaar plaats gehad ter aanwijzing van de nummers der schuldbekentenissen ten laste van het voormalig Amortisatie-Syndicaat, rentende *drie en een half ten honderd*, welke, uit krachte van dat besluit, tot een kapitaal van *drie maal honderd duisend gulden*, met den eersten October aanstaande losbaar zullen zijn, en met dienzelfden dag ophouden rente te dragen, zijnde die nummers begrepen in de volgende, in de orde van derzelver uittrekking geplaatste reeksen (*in ons vorig nummer reeds medegedeeld*), te weten:

ten	1	de	2323	reeks, bevattende no.	28656	tot en met no.	28665
»	2	»	1144	»	14046	»	14055
»	3	»	1983	»	23908	»	23919
»	4	»	862	»	10453	»	10462
»	5	»	708	»	8608	»	8623
»	6	»	1858	»	22466	»	22475
»	7	»	710	»	8636	»	8648
»	8	»	1454	»	17759	»	17768
»	9	»	1093	»	13435	»	13446
»	10	»	807	»	9795	»	9807
»	11	»	1551	»	18856	»	18865
»	12	»	1807	»	21908	»	21917
»	13	»	2222	»	27309	»	27320
»	14	»	2075	»	24941	»	24950
»	15	»	2131	»	25619	»	25629
»	16	»	1552	»	18866	»	18875
»	17	»	6	»	52	»	62
»	18	»	1265	»	15538	»	15549
»	19	»	58	»	718	»	728
»	20	»	989	»	12115	»	12125
»	21	»	330	»	4179	»	4190
»	22	»	1744	»	21204	»	12214
»	23	»	752	»	9150	»	9160
»	24	»	1151	»	14120	»	14129
»	25	»	201	»	2385	»	2398
»	26	»	1827	»	22120	»	22130
»	27	»	1240	»	15232	»	15250
»	28	»	2234	»	27444	»	27453
»	29	»	394	»	4899	»	4908
»	30	»	1249	»	15343	»	15354

De houders der alzoo ter aflossing aangewezene schuldbekentenissen kunnen dezelve, met overlegging van al de onverschenen coupons, waarvan de eerste verschijnt met 1°. April 1850, op den eersten October aanstaande en vervolgens, aanbieden ten kantore van den Staatsraad, agent van het Ministerie van Finantien te *Amsterdam*, en zal hun het kapitaal worden voldaan, bij assignatie op de Nederlandsche Bank.

— Tot nog toe zijn de pogingen om linnen te weven met stoomwerktuigen, mislukt, daar het product gebrekkig was. Nu meent men in Belgie dit vraagstuk opgelost te hebben. Men meent dat de onlangs uitgevonden weeftoestellen, waarvan de eerste producten op de tentoonstelling te Gent te zien zijn, aan dat doel geheel beantwoorden, door goed fabricaat te leveren met groote vermindering der kosten van bewerking. Dit zou eene omwenteling in dezen nijverheidstak zijn. Men verwacht van de Jury voor de Tentoonstelling een naauwkeurig onderzoek dier weeftoestellen.

— Men leest in een Belgisch dagblad: »De Hoogw. Heer *Johannes Willemsen*, aartspriester van Gelderland, door H. M. de Koningin van Spanje met het ridderkruis van Isabella la Catolica begiftigd, en die door deze benoeming gemagtigd is, om den titel van Spaansch edelman te voeren, ontvangt daardoor eene billijke en waardige belooning voor den moeijelijken arbeid, dien hij op zijne reizen in overzeesche gewesten heeft volbragt tot voortplanting der katholijke godsdienst."

— Onder dagteekening van den 17 Augustus wordt uit Kopenhagen gemeld, dat, volgens berigten van goederhand, de deensche Regering dien dag tot het besluit was gekomen, om de opheffing van de blokkade ook uit te strekken tot de oostelijke kust van Holstein en wat verder tot dus verre was uit gesloten gebleven. De daartoe betrekkelijke orders en aanschrijvingen zouden den volgenden dag worden verzonden.

Almelo, den 22 Augustus.

Door den Kerkeraad der Hervormde Gemeente alhier, is heden het volgende drietal gemaakt: DD. *E. Cats Wor* te Mijdrecht, *J. W. G. R. Schorse* te Wilsum en *J. C. van der Velde Jr.* te Borne.

SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen. 17 Aug. H. W. Nevill, *Lion*, (*S.*), Londen, ledig. 18 dito. R. Taai, *Gezina Jantina*, Noorwegen, hout; B. A. Visser, *Ymkje Visser*, Noorwegen, hout; H. Vos, *Reina*, Noorwegen, hout; H. B. Drok, *Elisabeth Maria*, Noorwegen, hout. 19 dito. J. H. de Weerd, *Pieter*, Petersburg, hennep. 20 dito. W. Wentel, *Lord John Russell* (*S.*), Londen, ledig. 21 dito. J. D. Visser, *Almenum*, Memel, hout. 22 dito. M. Regoor, *Gouverneur van Zuylen*, Nerva, hout. 23 dito. H. W. Nevill, *Lion* (*S.*) Londen, ledig. 24 dito. A. J. v. d. Woude, *Hoop en Liefde*, Riga, zaad; J. Klein, *Eendragt*, New-Castle, kool; N. P. Soermenijen, *Neptunus*, Oostrijse, hout.

Vertrokken. 18 Augustus. H. W. Nevill, *Lion* (*S.*), Londen, boter en vee; F. J. Frankena, *de Verwagting*, New-Castle, kaas. 20 dito. E. G. Jonker, *Zeldenrust*, Oostzee, pannen; H. Nielsen, *Johanna*, Dantzig, ballast; R. Adema, *3 Gebroeders*, Noorwegen, ballast; R. D. Lovius, *Onderneming*, Noorwegen, ballast; E. H. Oldenburger, *Johanna*, Aarhuus, cichorij; J. J. Pomper, *Margrita*, Riga, ballast; K. Grunea, *Europa*, Riga, ballast; H. de Groot, *Houthandel*, Christiaansand, hooi, ballast en pannen; W. J. de Boer, *Zeelust*, Noorwegen, ballast; H. J. Ebes, *Alida*, Noorwegen, pannen en ballast; J. A. Keun, *Hendrik*, Noorwegen, ballast. 21 dito. J. K. Bart, *de Jonge Jan*, Noorwegen, ballast; M. E. van der Veen, *Vrouw Anske*, Engeland, granen. 22 dito. P. Michelsen, *Sophia*, Frederikstad, ballast en hooi.

MENGELWERK.

BEOORDEELING

der SCHOOL-KAART van de Provincie (F)VRIESLAND (,) vervaardigd door H. PIJTTERSEN en bekroond door de VRIESCHE ONDERWIJZERS(-)VEREENIGING(.) Te Groningen bij J. OOMKENS J.ZOON(.) (1849.)

(*Vervolg en slot van No. 67.*)

In de Grietenij *Hemelumer-Oldephaert* wordt de Kaart insgelijks door te vele onbeduidende voorwerpen van speciaal belang verduisterd. Daar tusschen valt eene groote fout dadelijk in het oog ten aanzien van den Koudumer-Slaperdijk, wiens loop men naauwkeurig kon zien op de groote Kaart van Vegilin, van 1739, die de hoofdbron of het model van deze nieuwe Kaart had *moeten* geweest zijn. Was zij dit niet, dan is de teekenaar reeds dadelijk verkeerd begonnen. Het doel van dien Slaperdijk was natuurlijk, om, bij doorbraak van den westelijken Zeedijk, de oostelijke *lage* landen te beveiligen. Hij is dus door lage landen gelegd, van het Workumer Nieuwland af *tot nabij* Koudum. Doch, daar de breede heuvel, waarop dit dorp ligt, ruim 20 voeten hooger lag, zoo was men niet zoo dwaas, om over die hoogte een dijk te leggen, gelijk op deze Kaart is geteekend; en evenmin, om voorbij Galama-dammen aan dien dijk eene westelijke kromming te geven naar en zelfs voorbij Hemelum, daar de landen, waar langs hier de dijk is geteekend, wel 30 voeten hooger liggen en als de voornaamste heuvels of hoogten van dit oord bekend zijn. Het is toch bekend en op verscheidene Kaarten aangewezen, dat deze dijk in bijna regte strekking niet verder dan Hemelumer-Nijeburen loopt. De teekenaar verraadt in alles zijne groote onkunde in de aardrijkskunde van Friesland, waarover hij zelfs een werkje heeft geschreven! Geen wonder dus, dat ook dit in de Bijdragen voor het onderwijs zoo ongunstig is beoordeeld.

Voorts ontbreken de rijwegen: langs dien Slaperdijk, die door Workum, die tusschen Warns en Bakhuizen en langs den Zeedijk, benevens de Molkwerumer-Zijl, eene Zeesluis! Waarom toch de Kaart met onbruikbare slooten opgevuld, terwijl de bruikbare hoofdwegen, als noodzakelijke reiswijzers, weggelaten zijn? Veroorzaakt dit in het gebruik geene misleiding?

En op *het Bildt* geene der onderscheidene fraaije *Puinwegen* als zoodanig aangeduid? (*) Wel onder St. Anna eenige overtollige vaarten langs de wegen. Reeds hebben wij opgemerkt, dat de eerste of Oudedijk verkeerdelijk de tweede en de Nieuwedijk de derde wordt genoemd. De Zeedijk zou alzoo de vierde moeten zijn? Doch däár, aan zee, heerscht de meeste verwarring, dewijl de westelijke dijk der Nieuwe Bildtpollen verkeerdelijk op de grens ligt, en Nieuwe Bildtzijl, zoo het schijnt, met twee takken in de Wadden uitstroomt! 't Is toch lang bekend, dat hier geene uitstrooming meer plaats heeft, en dat daar buiten den zeedijk thans eene groote uitgestrektheid buitenland is, welke op deze Kaart niet is te herkennen. Bij Ferwerderadeel wezen wij reeds aan, dat de teekenaar van dit oord geheel geene kennis had, en daar maar wat van gemaakt heeft. Aan de zuidoostzijde van 't Bildt moest de weg ook als *dijk* geteekend zijn, gelijk op bijna alle Kaarten is geschied.

In *Utingeradeel* is de (soms naauwelijks voor het oog zigtbare) Leppedijk als een vervaarlijk zware en breede binnendijk aangewezen, en wel veel te ver in Smallingerland op, tot nevens Kortehemmen. De nieuwe Leppedijk ontbreekt daarentegen. Eene nog meer verkeerde voorstelling geeft eene breede vaart Z. van Oldeboorn regt op Heerenveen aan. Doch

in *Aengwirden* zijn daar nevens nog drie zulke breede vaarten in bijna gelijke rigting geteekend, welke even verkeerd zijn, daar deze oude waterlossingen de bestemming van waterloopen naar de poldermolens hebben gekregen sedert de bepoldering van het noordelijk deel dezer grietenij, omstreeks 1833, waarvan op deze Kaart geen spoor is. Bevaarbare vaarten zijn dit althans niet. Doch deze gansche grietenij, hoe klein ook, is geheel misteekend. Want langs den weg door de drie dorpen wijst de Kaart *Bosch* aan; ten zuiden daarvan is alles als *hoogveen* geteekend met wijken daar door, terwijl langs de oostelijke grens eene breede vaart loopt, welke niet bestaat. De route over de Spitsebrug ontbreekt daarentegen.

In *Doniawarstal* zijn tusschen Langweer en Idskenhuizen en om Oosterhaule enz. te veel wegen, (waarvan sommige polderdijken zijn) gelijk

in *Haskerland* te veel vaarten, daar al de vier, uit de Overspitting noordwaarts loopende, niet bestaan of niet bevaarbaar zijn, en evenmin die, welke van Broek N. O. loopen. Tusschen Haskerhorne en St. Jansga ontbreken al de plassen, door verveening ontstaan, waarvan dan toch (even als oostelijk van daar is geschied) eenige aanduiding noodig was. Fouten in de spelling, als: Schar*s*-*te*brug, Vierhuize*n* brug, *van* Engelen Vaart, Ju*b*ega, Tron*te* enz. moesten vermeden zijn.

Schoterland. Van Heerenveen loopt op de Kaart door de veenen een weg naar Rottum, welke niet bestaat; terwijl de nieuwe weg naar het Oranjewoud en van Oudeschoot derwaarts (dus bekende en voorname wegen) evenmin zijn aangewezen als de weg van de Bontebok naar Gorredijk, van Schurega naar de Tjonger (de hoofdroute naar Oudeberkoop) en van Jubbega naar Makkinga. Het buiten Herema is verkeerdelijk aan de oost- in plaats van aan de westzijde van den Straatweg geplaatst, en moest even als Jagtlust weggelaten zijn, dewijl men dan ook al de overige aanzienlijke buitens elders en vooral in het Oranjewoud had moeten opnoemen, die daarop meerdere aanspraak hadden.

Lemsterland draagt vele blijken van de onkunde en onbevoegdheid des teekenaars. W. en N. van Oosterzee zijn de weilanden toch verkeerdelijk als Hoogveen en Heide geteekend; terwijl er ten Z. O. van daar geen spoor is van de uitgestrekte verveeningen onder Echten, met de veenvaarten enz. 't Is toch reeds lang bekend (zie mijne Beschrijv. van Vriesland, bl. 158), dat op dat groote terrein jaarlijks ongeveer anderhalf millioen vierk. ellen gronds verveend worden. Ten Z. van daar is de zware zeedijk, welke over Schoterzijl naar Slijkenburg loopt, als een eenvoudig landwegje geteekend; terwijl langs de kust de zeedijk is voortgezet, waar hij niet bestaat. In dat lage buitenland is ook even verkeerd de Worstsloot als weg geteekend, welke zelfs doorloopt tot Echten, waar het alleen eene waterkeering is. Ten Z. van het (niet genoemde) groote kanaal: de Rijn- of Woudsloot zijn de weilanden weêr verkeerd als hoogveen en heide geteekend, en met acht breede vaarten doorsneden, welke slooten geene algemeene vaarten zijn.

Gaasterland. Er loopt geen algemeene weg en vaart ten N. van Harich, dat verkeerdelijk als bosch is geteekend; terwijl de weg van daar naar Oudega, de Boklaan, veel zuidelijker, meer nevens de Wildemarkt, moest geplaatst zijn. Nevens deze plek (met te groote letter aangeduid) is de rigting der nieuwe vaart met een hoek verkeerd aangewezen, en ontbreekt langs de Luts de aanwijzing van bosch en bouw. Van Mirns tot nevens Oudemirden zijn langs de kust, dwaas genoeg, Duinen geteekend, waar ze niet bestaan, terwijl er op de Kaart geheel geen spoor is der hooge en schoone heuvels van Hemelum, Bakhuizen en Oudemirden, welke men hierop mogt verwachten. Heeft men hier een paskwil van de Kaart willen maken, door het omgekeerde voor te stellen? En dat zoo nabij de woonplaats van den teekenaar? Wat moet er dan van de naauwkeurigheid worden (altijd in de hoofdzaken en niet in bijzonderheden) in afgelegene oorden, als

Opsterland. Men vertrouwt zijne oogen naauwelijks, als men tusschen Heerenveen en Gorredijk, langs de noordzijde der Compagnonsvaart (het hoofdmiddel ter bevordering der bekende landontginning sedert 1550), tusschen eene menigte overtollige wijken, het gansche terrein als *Hoogveen* en *Heide* ziet geteekend. En terwijl de hoofdweg over de Bontebok is verzuimd, ziet men door Langezwaag een stomp loopende rijweg geplaatst, welke niet bestaat, en om Terwispel heen twee wegen, welke slechts polderdijken of dorpswegen zijn. Ontbreken integendeel weer de nieuwe wegen van Beetsterzwaag en Olterterp naar Dragten, nog grooter verzuim is het vergeten van de gansche hoofdroute door het Z. O. deel der Provincie, namelijk: van Dragten oostwaarts langs het Veenkanaal en over Ureterper Verlaat naar Ureterp, van daar naar de Molenbuurt tusschen Wijnjeterp en Duurswoude, en van hier verder naar den hoek der vaart naar Appelscha, waar echter de weg langs de verkeerde zijde van het kanaal loopt en eerlang ophoudt! Evenzoo ontbreken de wegen langs de vaart bij Bakkeveen enz. De verkeerde weg ten N. van Ureterp, die nooit bestaan heeft, is reeds vroeger aangewezen. Behoeft er meer bewijs, dat de Kaart zonder kennis en oordeel is opgemaakt?

Oost-Stellingwerf levert daarvan, helaas, nieuwe bewijzen. Eene te groote uitgestrektheid (van nabij Nijeberkoop tot de grenzen) is onbepaald als *Hoogveen en Heide* geteekend, terwijl die teekening benoorden Vochteloo tot Haule enz. ontbreekt. Een groot gedeelte van dat oord is, vooral in de laatste dertig jaren, op eene groote schaal afgegraven en ontgonnen, zoodat het thans niet meer met zulk eene zwarte kuol als onland geteekend, op deze Kaart mogt voorkomen. Doch de teekenaar heeft dit niet geweten, en evenmin, dat de hoofdvaart (de zegenrijke oorzaak der herschepping van dit oord) aan de eene zijde en soms ook aan twee zijden een rijweg heeft, welke niet bewesten Oosterwolde ophoudt, maar tot aan de grenzen doorloopt; — alsmede dat er nog eene achtervaart bestaat, welke oostwaarts, gelijk bij Haulerwijk eene die zuidwaarts strekt, doch niet door de grenzen heen, zoo als hier; — dat de buurt en de school van het dorp Appelscha thans staan aan de vaart bij het Bovenste Verlaat, waar tevens eene nette Begraafplaats is, waar langs eene andere hoofdweg strekt, welke mede niet is aangewezen. Donkerbroek (verkeerdelijk met bosch geteekend) ligt aan en niet zoo ver van de vaart; terwijl de weg naar Noordwolde niet, zoo als vroeger, ten oosten, maar ten westen van Oudeberkoop begint. Hoeveel gebrek aan plaatselijke kennis!

West-Stellingwerf. Door te veelvuldige slooten, dat geene doorloopende vaarten zijn, doet het westelijk gedeelte dezer grietenij zich verward voor. De hoofdplaats Wolvega is verkeerdelijk ten Oosten in plaats van ten Westen van den Straatweg geteekend. Algemeen bekend is het, dat O. Z. van Haren däär woonde en gestorven is. Waarom dus op deze Kaart Sonnega als zoodanig opgegeven?

De Statistiek aan den voet der Kaart is vrij onbeduidend. Het gegevene moest nogtans naauwkeurig zijn, doch dit is het niet. Het lust mij niet al die cijfers na te gaan, of om die 2812 *wegen* (kan men die tellen?) te verifièren; maar mij valt in 't oog, dat Friesland verdeeld is in 32 Grietenijen en 106 Gemeenten. Wat beduidt dit? Administrative Gemeenten, zoo als in andere provincien? Hervormde of wel Kerkelijke Gemeenten? Of Kadastrale? Dit diende toch vermeld te zijn. Bestaan hier geene Veendistricten, dat het getal daarvan hier is opengelaten? Wat beteekent 16 bij *Milit Adm.*? Zeker het getal van de Kantons. En de Kwartieren achteraan? Maar de bevolking 238,600 zielen? Dit trekt de aandacht. In welk jaar toch? Volgens de Prov. Verslagen was zij op 1 Jan. 1846, 1847, 1848 en 1849 altijd, met eenig verschil in de ondergetallen, 245,000 zielen. Daar het jaar der uitgave of vervaardiging op de Kaart *moest* staan en niet mogt achtergelaten worden, is althans dit cijfer der bevolking in strijd met de opgaven der vier laatste jaren, en schijnt het getal van 1 Jan. 1844 au op de Kaart van 1849 gevoegd te zijn. Is dit behoorlijk? Men leest aan het slot der statistiek, dat tot de voortbrengselen van Friesland ook behooren: Klei en Zand!

(*) In het vorige stuk staat bij *Menaldumadeel* verkeerdelijk: naar Menaldum, lees: en het Bildt.

Het smart mij ten hoogste, dat het oordeel over de bewerking van deze Kaart niet gunstiger kan zijn, en dat zij zoo gebrekkig en onvolledig is uitgevallen. Waarlijk, zóó verdiende zij de bekrooning niet. Maar nu zij bekroond is, en door eene Vereeniging van Friesche Onderwijzers als voor haar werk aangenomen en als zoodanig geijkt is, nu bezit zij een blijk van goedkeuring, dat vertrouwen wekt; nu treedt zij de wereld in, om anderen en bijzonder de jeugd omtrent den toestand dezer Provincie voor te lichten. Dat licht echter is in sommige punten, waar de kaart te veel heeft, te hel en noodeloos; op andere punten, die verkeerd zijn, is het een dwaallicht; doch op nog meerdere punten, die verzuimd of vergeten zijn, laat zij den beschouwer in duisternis, of verbergt zij het licht, dat hem van dienst kon en moest zijn. (†)

Het is hoogst onbegrijpelijk, hoe men er toe kon komen, zulk eene Kaart zóó te teekenen en zóó te bekroonen. Wilde men een voortreffelijk stuk leveren, men had moeten wachten totdat de Atlas gereed zou zijn. Had men echter door een dragelijk stuk in de behoefte willen voorzien, men had dan eenvoudig op grootere schaal kunnen overbrengen het onvolledige, doch voor het doel vrij geschikte schetskaartje, gevoegd bij mijn Reisboekje door Friesland, hetwelk de Heer Suringar in 1840 heeft laten vervaardigen en in 1847 aangevuld op nieuw op steen doen brengen. Dat was reeds vrij voldoende geweest, daar op eene Schoolkaart enkel hoofdvaarten en hoofdwegen, als middelen van algemeen verkeer, nuttig en noodig zijn, en alle verdere bijzonderheden meer na- dan voordeel aanbrengen.

Daar ik bij lang na hier niet alles vermeld heb, wat verkeerd is; — daar ik deze onaangename taak met weêrzin verrigt heb; — daar ik niemand heb willen beleedigen om zijne dwaling, — zoo verzoek ik, dat men ook mij daarover geene beleedigingen of onaangenaamheden doe ondervinden. Ik waardeer de poging, om een nuttig werk te verrigten, en beklaag het zeer, wanneer de krachten daarin falen; — doch onmogelijk kan ik goed noemen en ook als goed verkoopen, wat kennelijk verkeerd is; wat volwassenen op reis kan doen dwalen, en wat de jeugd eene verkeerde voorstelling van onze provincie geeft. Waarlijk, ik heb Friesland te lief en te veel zucht voor waarheid en regtvaardigheid, dan dat ik uit schroom voor de achtenswaardige Vereeniging, die de Kaart misschien met overhaasting beoordeelde, zou gezwegen en daardoor de dwaling en misleiding zou bevorderd hebben.

Augustus 1849. W. EEKHOFF.

(†) Twee zeer geachte personen, in *Wijmbritseradeel* wonende, hebben mijne bewering, in het vorige No., dat in die grietenij geene zoo grove fouten voorkomen, schriftelijk tegengesproken, door de opgave van onderscheidene zeer verkeerd voorgestelde punten, welke ik als kleinigheden onvermeld had gelaten. Doch de meening van een hunner, dat de schuld van al die verkeerdheden aan den *Graveur* of *Uitgever* zou zijn te wijten, mag men zeker bepaald tegenspreken, dewijl deze door het leveren van proeven buiten alle verantwoording zijn.

Soirée amusante Parisienne.

Op heden Dingsdag den 28 Augustus, zal TOBIAS BAMBERG, Méchanicus van Amsterdam, de eer hebben, op het Koffijhuis van *Buwalda*, eene Voorstelling zijner Kunstverrigtingen te geven, bestaande in *Méchanieke proeven*, nieuwe *behendige Verwisselingen*, *Bordendans*, *Pijpenbalans*, *Bekerspel* en *Mimiek*. Aanvang ten half acht ure.

*** Getrouwd:
Roordahuizum, H. E. DE HAAN, en
den 12 Augustus 1849. F. F. KUPERUS.

*** Getrouwd te Weender in Oost-Friesland, den 19 Augustus 1849:
A. H. PEEK, *van Akkerwoude*, en
Algemeene kennisgeving. S. ALFES, *van Stiens.*

*** Getrouwd:
Workum, H. VAN WETZINGA, en
den 22 Augustus 1849. F. R. VEENSTRA.

Dragten, den 23 Augustus 1849. Getrouwd:
TH. W. RINSEMA, en
R. D. KEUNING.
Dienende aan Vrienden en Bekenden.

*** Ondertrouwd:
Jonkheer J. A. H. DE LANNOIJ, *voormalig Officier*, en
J. BOOMSMA.
Amsterdam, den 23 Augustus 1849.

*** Getrouwd:
Bolsward, A. WESTERBAAN Cz., en
den 26 Augustus 1849. T. HOEKSMA.

NOORD-AMERIKA, STAAT MICHIGAN, (*Nieuw-Holland*), den 20 Julij 1849. Heden beviel van eene DOCHTER, GEERTJE TALSMA, Echtgenoote van
J. A. v. D. MEER.

*** Bevallen van een' ZOON, M. HILVERDA, Echtgenoote van
Harlingen, J. SCHAAFSMA,
den 16 Augustus 1849. *Grutter.*

*** Heden verloste, door Gods goedheid, van een welgeschapen Meisje G. R. DEINUM, geliefde Echtgenoot van
Berlicum, den 20 Augustus 1849. M. L. DE BOER.
Familie en Vrienden worden verzocht deze voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

WORKUM, den 24 Augustus 1849. Heden verloste door Gods goedheid van eene welgeschapene DOCHTER, JANKE STOFFELS, geliefde Echtgenoot van
F. MOSSEL.

DRONRIJP, den 25 Augustus 1849. Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON IJBELTJE JOHANNES DE FABER, geliefde Echtgenoot van
Eenige kennisgeving. G. G. POSTMA Jr.

*** Na een smartvol lijden van slechts weinige uren, overleed heden morgen ten 6 ure, tot mijne bittere smart, ten gevolge der thans heerschende ziekte, mijne geliefde Echtgenoot GRIETJE SIJTSES HARKES, in den ouderdom van 42 jaren en 10 maanden. Zij, die de waardige afgestorvene in haar leven gekend hebben, zullen beseffen, wat ik en mijne tien nog minderjarige kinderen door haren dood verliezen.
Kortezwaag, den 20 Augustus 1849. S. P. BUITENHOF.

MAKKINGA, den 21 Augustus 1849. Heden voor den middag, omstreeks 9 uur, overleed aan eene kortstondige beroerte van ruim een etmaal, in den gezegenden ouderdom van 89 jaren en ruim 5 maanden, onze waarde Moeder en Grootmoeder JANKE KLAZES, sedert 1804, Weduwe van wijlen JACOBUS SCHURER, Landbouwer te Makkinga, en Lid van het destijds bestaande Bestuur der Grietenij Oost-stellingwerf.
In naam van derzelver Kinders en Kindskinders.
B. J. SCHURER,
Onderwijzer der jeugd te Surhuisterveen.
Eenige kennisgeving aan vrienden en bekenden.

*** Tot onze diepe droefheid overleed heden onze geliefde Moeder TJAMKJE BOONSTRA, Wed. ABRAHAM BROERSMA, in den ouderdom van 55 jaren en 7 maanden.
Franeker, JOHs. BROERSMA,
den 23 Augustus 1849. *Uit aller naam.*
Strekkende deze tot kennisgeving aan familie en goede vrienden.

[illegible]REDIJK, den 23 Augustus 1849. Heden overleed na eene hevige ziekte van slechts één dag onze geliefde Vader TJEERD A. DIJK, in leven Kalkbrander [illegible], in den ouderdom van 47 jaren.
Uit naam der minderjarige Kinderen,
W. A. DIJK.
[illegible] deze algemeene tevens aan voor bijzondere kennisgeving.

Heden overleed na eene langdurige sukkeling, in den ouderdom van bijna [illegible] onze eenig geliefde Dochter ATJE. [illegible]
G. R. J. BEERTA.
[illegible] 1849. L. HULSCHOFF.

BURGERLIJKE STAND.

[illegible] Burgerlijken Stand te Leeuwarden zijn van den 21 tot en met den 27 [illegible] aangegeven: 11 Geboren. 11 Overleden. 6 Huwelijken.

STAAT van de MIDDELPRIJZEN der *Granen* en andere *Objecten* welke gedurende de eerste helft der maand Augustus 1849, ter Markt der stad *Leeuwarden* zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt:

Tarwe,..	Witte....	*f* 7.35	de Mudde.	Boter,	....	*f* 0.73	het pond.
	Roode..	» 0.00	» »	Vleesch,..	Koe.....	» 0.48	» »
Rogge,	....	» 4.40	» »		Kalfs....	» 0.00	» »
Gerst,...	Vroege...	» 0.00	» »		Schapen..	» 0.33	» »
	Late.....	» 3.40	» »	Varkens-vleesch,	Versch...	» 0,40	» »
Boekweit,	....	» 4.70	» »		Gerookt..	» 0.70	» »
Haver,	....	» 2.70	» »	Aardappelen,	Vroege...	» 0.00	de Mudde.
Witte Boonen,	......	» 0.00	» »		Late.....	» 0.00	» »
Erwten,..	Witte....	» 0.00	» »	Zaad,...	Kool....	» 11.75	» »
	Groene..	» 6.50	» »		Raap.....	» 0.00	» »
	Graauwe.	» 0.00	» »		Lijn.....	» 8.00	» »

Accordeert met het Register der Middelprijzen.
Leeuwarden, *De Burgemeester,*
den 16 Augustus 1849. VAN BOELENS.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER en KAAS*, den 24 Augustus 1849, aan de Stadswaag te Leeuwarden:

PRIJS.	AANVOER.
BOTER *f* 30,00.	951/4 244/8 113/16 en vaten.
KAAS *f* 15,00 à *f* 18,25.	8,016 Ned. ponden.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 25 Augustus 1849.

NEDERLAND.				Gebl.
Werk. Schuld	2½ pCt.	52¾	53	52⅞
Dito dito ..	3 »	62½	63	62¾
Dito dito ...	4 »	82	82¼	82⅛
Amort.-Synd.	3½ »	81¾	82½	82
Handel-Maats.	»			
FRANKRIJK.				
Certific.......	3 pCt.	51¼	51¾	51⅜
SPANJE.				
Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	12	12½	12 3/16
» » v. 510 £	5 »	12	12½	12¼
» onb. Stukk.	5 »			
»	3 »			
» Binnenl. à 6/m	3 »	26¼	27	26 11/16
Ardoin Coupon.....	»	8¼	8¾	
PORTUGAL.				
Te Londen 5 (nu 4) pCt.				
»	4 »	30¾	31	30⅞

RUSLAND.				Gebl.
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	104	104½	104¼
dito dito 1828/1829	5 »	103¾	104	103⅞
Dito bij dito..	4 »	84¾	85¼	85
Dito bij *Stiegl.*	4 »	83½	83¾	
OOSTENRIJK.				
Metaliek.....	5 pCt.	78¼	80	79¼
» 1847...	2½ »	41¼	42¾	42¼
» oude...	2½ »			
AMERIKA.				
Bank-Actien V. Staten				
Braz. 1824...........		86½	87	86¾
» £ 200.........				
Peru..........	4 pCt.	52¾	53	
Grenada......... ..				
Mexico..............		27¾	28¼	28
Venezuela.....				

Binnenlandsche fondsen waren heden onveranderd: Spaansche en Portugezen zonder variatie; Russische prijshoudend; Oostenrijksche, was in alle soorten op nieuw veel vraag; Fransche fondsen een weinig flaauwer dan gisteren; van Zuid-Amerika waren de Peruanen iets lager in prijs.

Zondag den 26 Augustus.

Portug. 4 pCts. 30⅞. Spanje Binnenl. 3 pCt. 26 11/16, ¾. Fransche Oblig. 3 pCts. 51⅝, 11/16. Mexik. 27⅞, 13/16. Peru 52⅝. Dito Coup. *f* 8 15/16, ⅞. Dito Uitgest. van £ 100 15¼, 5/16.

In Fransche fondsen was de stemming iets aangenamer; daarentegen waren Peru en Mexik. meer aangeboden. Over het algemeen vertoonde de handel geene bijzondere levendigheid.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD WORKUM, maken den belanghebbenden bekend, dat de *KERMIS* aldaar dit jaar NIET ZAL PLAATS HEBBEN.

De PAARDENMARKT zal echter als naar gewoonte worden gehouden op Zaturdag den 8 September aanstaande, zonder dat alsdan evenwel Koekblokken, Liedjeszangers, of eenige Kermisvertooningen hoegenaamd, zullen worden toegelaten.

Workum, *Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
den 22 Augustus 1849. C. TROSTE.
Ter ordonnantie van dezelven,
S. DE JONG, *fung. Secretaris.*

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE STAD SNEEK, gedenken, ten Raadhuize der Stad, op Maandag den derden September e. k., des namiddags ten vier ure, aan de minstbiedende aan te besteden:

Het MAKEN van eene NIEUWE BRUG over de Trekvaart van *Leeuwarden* naar *Sneek*, bij de *Vlaren*, met bijlevering van alle de daartoe benoodigde materialen.

Het Bestek en de Teekening zullen alle werkdagen, van 's morgens 9 tot 1 en des namiddags van 2 tot 4 ure, aan de Stads Secretarie ter inzage liggen; terwijl door den Architect *M. Molenaar*, op de plaats zelve, aanwijzing zal worden gedaan, des voormiddags van den dag der besteding, van 9 tot 12 ure.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
S. TEN CATE,
Ter ordonnantie van dezelven,
HAGA.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HENNAARDERADEEL, brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de gewone *jaarlijksche Kermis* te *Wommels* dit jaar *niet* zal worden gehouden.

Wommels, *Grietman en Assessoren voornoemd,*
den 25 Augustus 1849. A. S. IJPMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
E. H. TENCKINCK.

DE GRIETMAN VAN WIJMBRITSERADEEL maakt door deze bekend, dat de passage met Rijtuigen en Vee over de Thabor-Tille, gelegen in den Rijdweg van Scharnegoutum naar IJsbrechtum, wegens te doene herstellingen, van af Woensdag den 28 Augustus 1849 tot nadere aankondiging zal zijn gesloten.

Sneek, *De Grietman voornoemd,*
den 28 Augustus 1849. S. VAN WELDEREN RENGERS.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN DE GRIETENIJ BAARDERADEEL, roepen bij deze de Hervormde floreenpligtigen van de onderscheidene Dorpen dier Grietenij, op, in de respective Kerken der Hervormden, tegen de navolgende dagen en uren, als:

Maandag den 10 September 1849, des voormiddags ten 10 ure van *Winsum*, des namiddags ten 1 ure van *Oosterlittens*.

Dingsdag den 11 September des voormiddags ten 10 ure van *Hijlaard*, des namiddags ten 1 ure van *Huins*.

Donderdag den 13 dito, des voormiddags ten 10 ure van *Oosterwierum*, des namiddags ten 1 ure van *Bozum*.

Woensdag den 19 dito, des voormiddags ten 11 ure van *Jorwerd*.

Donderdag den 20 dito, des voormiddags ten 10 ure van *Jellum*, des middags ten 12 ure van *Beers*.

Zaturdag den 22 dito, des voormiddags ten 11 ure van *Weidum*.

Maandag den 24 dito, des voormiddags ten 10 ure van *Wieuwerd*, des middags ten 12 ure van *Britswerd*.

Woensdag den 26 dito, des voormiddags ten 11 ure van *Lijons*, des namiddags ten 1 ure van *Baard*.

Zaturdag den 29 dito, des voormiddags ten 11 ure van *Mantgum* en *Schillaard*.

Tot het opnemen en sluiten bij welbevinden van de rekening en verantwoording van de Hervormde Kerkvoogdij-administratie over het jaar 1848. — Het overwegen en vaststellen van den staat van begrooting voor die administratie, dienst 1850. — Het benoemen van nieuwe Kerkvoogden zoo in plaats van degenen, welke op den 1 Januarij 1850 zullen aftreden als ter voorziening in de vervulling van de bestaande vacatures; voorts tot het raadplegen en besluiten over al hetgene dan verder in overweging zal worden gegeven, en eindelijk de Floreenpligtigen van het dorp *Winsum* in het bijzonder om te delibereren en een besluit te nemen omtrent eene belangrijke verbetering of wel eene geheele vernieuwing van het dorps Schoollocaal aldaar, overeenkomstig de voordragten van Kerkvoogden daartoe strekkende.

Grietman en Assessoren voornoemd,
E. D. VAN BEIJMA,
Ter ordonnantie van dezelven,
J. H. J. VAN WAGENINGEN.

Worden mits deze, ten verzoeke der Kerkvoogden, opgeroepen de Hervormde Floreenpligtigen, van:

Makkinga en *Langedijke*, op Dingsdag den 6 September 1849, des voormiddags ten 9 ure.
Donkerbroek en *Haule*, op dienzelfden dag, des middags ten 12 en 1 ure.
Appelscha, op Zaturdag den 8 September 1849, des voormiddags ten 10 ure.
Oosterwolde en *Vochteloo*, op Maandag den 10 September 1849, des voormiddags ten 11, en des namiddags ten 1 ure.
Olde- en *Nijeberkoop*, op Woensdag den 12 September 1849, des voormiddags ten 11 ure, — en
Elsloo, op Donderdag den 13 September 1849, des voormiddags ten 10 ure.

Allen in derzelver respective Kerkgebouwen.

Ten einde: op te nemen de rekeningen over 1848, vast te stellen de begrootingen over 1850, en Kerkvoogden te benoemen voor het op 1 Januarij 1850 aftredende een-derde gedeelte.

Oldeberkoop, den 17 Augustus 1849.
Grietman en Assessoren van Ooststellingwerf,
G. W. L. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
Van wege dezelven,
G. L. BROUWER, *Secretaris.*

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN DONIAWERSTAL, maken bij deze bekend: dat door de Grietenijraad besloten is, dat ten gevolge der heerschende ziekte, de KERMIS te Langweer, invallende op den 30 dezer maand, dit jaar geen plaats zal hebben.

Langweer, den 21 Augustus 1849.
Grietman en Assessoren voornoemd,
W. THOE SCHWARTZENBERG.
Ter ordonnantie van dezelven,
T. S. v. D. LEIJ.

HET GRIETENIJ-BESTUUR VAN UTINGERADEEL, brengt bij deze ter kennisse van de daarbij belanghebbenden, dat de gewone KERMIS of JAARMARKT te *TERHORNE* op den 30 dezer invallende, geen plaats zal hebben.

Oldeboorn, den 21 Augustus 1849.
Het Grietenij-Bestuur voornoemd,
W. H. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
van wege hetzelve,
W. A. EVERTSZ.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BARRADEEL maken bekend, dat, ingevolge besluit van den GRIETENIJ-RAAD van heden, tot nadere bepaling, geene DORPSKERMISSEN of jaarlijksche Oogstfeesten in deze Grietenij worden gehouden.

Sexbierum, den 23 Augustus 1849.
Grietman en Assessoren voornoemd,
H. B. VAN DER HAER.
Ter ordonnantie van dezelven,
E. J. ALTA.

DE GECOMMITTEERDEN tot de Administratie van het Leen, door Vrouwe ERITIA DE BLOCQ Weduwe FRANCKENA, gesticht, roepen bij deze op de Descendenten en de Representanten uit de staak van DANIEL DE BLOCQ VAN SCHELTINGA, om te compareren op Vrijdag den 31 Augustus 1849, des middags ten twaalf ure, in het Logement de Nieuwe Doelen, bij *A. G. Hooft*, te Leeuwarden, ten einde alsdan het Leen voor den tijd van vijf jaren te begeven.
Namens Gecommitteerden,
Mr. Æ. M. DE SWART,
Adm. Gecomm.

AANBESTEDING.

PASTORIE-VOOGDEN *van Ængwirden*, gedenken, na bekomen authorisatie, op Woensdag den 29 Augustus 1849, 's voormiddags ten 11 ure, ten huize van de Weduwe *Meijer*, in het Posthuis te Heerenveen, aan te besteden:

Het BOUWEN eener nieuwe BOERENHUIZING en SCHUUR, aan de Pastoriewijk te Terband, met bijlevering van alle daartoe benoodigde Materialen, ingevolge Bestek en Teekening, ter lezing liggende ten huize van bovengenoemde Logementhoudersche.

Verkoop van Vastigheden te Nijega en Oudega.

De Notaris E. J. ATTEMA, te Dragten, zal, op autorisatie der Arrondissements-Regtbank te Sneek, en mede ter requisitie van den Heer H. DOUMA, publiek bij strijk- en verhooggelden verkoopen:

1. Een BOERENHUIS, met ERF, TUIN en BOOMGAARD, benevens eenig uitmuntend GREIDLAND, alles staande en gelegen nabij Nijegasterhoek, aan den lijkweg, zamen groot 1 bunder 87 roede 80 el.
2. Twee perceelen MADEN, gelegen buiten den hooidam in Mootskekamp, en op de Hemmen onder Oudega, mandeelig met *L. L. v. d. Lei.*
   Laatst bij *Boele Sakes Deelstra* in gebruik geweest, en behoorende aan de Erven *van Goitsen Hidzers.*

De Verkoop geschiedt in perceelen, bij billetten aangeduid.

Wie gading maakt, kome Zaturdag 1 September 1849, 's avonds 6 ure, in de Herberg bij *Douwe I. Douma* te Opeinde.

BOELGOED.

De Notaris T. ALMA, te Menaldum, zal, op Zaturdag den 8 September 1849, ten 9 ure voor den middag, ten sterfhuize van *Wln. Jacob Annes Wijtsma*, op Rewerd onder het behoor van Dronrijp, bij boelgoed en tegen contante betaling verkoopen:

Een uitmuntend BESLAG VEE, als: 21 stuks melke-, kalve- en vare Koeijen, 5 Hoklingen, 11 Kalvers, 1 Bul, 2 Paarden, 3 Varkens, 6 Schapen en 9 Lammen, eenige Hoenders; — voorts BOERENGEREEDSCHAPPEN, als: 1 Hooiwagen, 2 Aardkarren, 1 Kapwagen, 1 Chais, 1 Karnmolen, 1 Karn met koperen hoep, koperen Kaasketel, 7 dito Emmers, Melkaden, Brok- en Boteraad, Kaaspers met steen, Tijmme, Tijnen, Ladders, Harken, Vorken, Touwwerk, Paardentuig en enz.; en eindelijk eenige MEUBELEN en HUISGERADEN, als: 1 Kabinet, 3 Bedden met toebehoooren, Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, Porselein, koperen Ketels en Gootlingen, Tin-, Blik-, IJzer- en Aardewerk, LINNEN en LIJFDRAGT en hetgeen meerder te voorschijn zal worden gebragt.

Er zullen geene Disschen noch Blokken, op of bij de Hieming geplaatst mogen worden.

Verkoop van een Tjalkschip.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden, zal, op Donderdagen den 30 Augustus 1849, provisioneel, en den 6 September daaraanvolgende finaal, telkens des avonds ten 6 ure, ten huize van den Kastelein *R. J. Brouwer*, op het Vliet aldaar, verkoopen: Een overdekt TJALKSCHIP, genaamd *de Jonge Marten*, lang 15 el 2 palm, wijd 2 el 8 palm 7 duim, hol 1 el 3 palm 9 duim, gemeten op 40 ton, met al derzelver toe- en aanbehooren, volgens Inventaris, zoo als hetzelve is bevaren door *D. J. Hoff*, en ter bezigtiging is liggende op Vijversburen in de Stadsgracht te Leeuwarden; dadelijk te aanvaarden.

BESTE AFBRAAK

dagelijks uit de hand TE KOOP op *Beslinga-State*, te Friens, als: onderscheidene soorten van Steen, Greenen Balken, Zolder- en Vloerplanken, Juffers, beschoten Dak, gladde Dakpannen, 4 Schoorsteenborden met ijzerwerk en waaijers, zijnde koperen opgetuigde schepen met kanonstukken uitgerust, Schuif- en Deurkozijnen met Paneeldeuren, een extra mooije marmerend Schoorsteenmantel en dito Houten, alsook mooije witte en blaauw-marmeren Vloeren, dito Lambriseringen en Plinten, twee looden Pompen met koperen Kranen, een mooi Statie Klokje, en escouzijnsche Steenen Dorpels met Neuten, een dito groote Straat- of Stoepsteen; verder alles wat afkomstig is van dezelve Heerenhuizing.

Mr. G. SCHOT, Notaris te Franeker, zal, ten verzoeke van den Heer VERWER, te Makkum, op Maandag den 10 September 1849, des namiddags ten 2 ure, in *de Korenbeurs* te Franeker, bij de voorloopige toewijzing verkoopen:

1. 20 bunder 53 roede 9 el zeer vruchtbaar BOUW- en WEIDLAND, gelegen onder Franeker en Hitzum, waarvan onderscheidene perceelen voorzien zijn van beste Tigchelklei, gemakkelijk te vervoeren; in deze herfst te aanvaarden.
2. Eene hechte HUIZING en ruime SCHUUR, met 7 bunder 96 roede 11 el vruchtbaar BOUW- en WEIDLAND, gelegen onder Arum; bij *Haije Jacobs Postma* in huur tot Petri en Mei 1851, alsdan voor de koopers te aanvaarden; en zulks in 7 perceelen.
3. 3 bunder 24 roede 80 el vruchtbaar BOUWLAND, gelegen onder Sweins; en zulks in drie perceelen; in deze herfst vrij te aanvaarden.

Alles breeder bij Billetten omschreven, die ten Kantore van den Notaris te bekomen zijn.

Uit de hand te huur:

Eene KOOPMANS HUIZINGE, staande tegen over de Kelders, op een der beste standen te Leeuwarden; thans nog door *A. Ottema* bewoond; den 12 November 1849 of vroeger te aanvaarden.

Te bevragen bij Mr. C. WIERSMA, Notaris te Leeuwarden.

Krachtens Bevelschrift van den Heer Regter-Commissaris in het faillissement van T. F. WIERSMA, te Workum, wordt door deze aan de geverifieerde schuldeischers van dien boedel bekend gemaakt, dat op Vrijdag den 7 September 1849, 's middags ten 12 ure, in het Paleis van Justitie te Sneek door den Ondergeteekende Rekening en Verantwoording zal worden gedaan.
De Curator,
Mr. S. WIJBENGA.

De Ondergeteekende maakt door deze bekend, dat hij zich hier als APOTHEKER heeft gevestigd; bevelende zich als zoodanig in ieders gunst.

Heerenveen, den 27 Augustus 1849. PIERRE PEAUX.

De VERLOTING der TEEKENING van den Heer J. W. A. HILWERDINK, zal plaats hebben op Zaturdag den 1 September e. k., des voormiddags ten 10 ure, in een der Localen van den Schouwburg te Leeuwarden.

Herstel van eene geheel bedorven maag

vergezeld van een algemeen verval van krachten, door de pillen van Holloway.

De heer *M. Kenzie* te Stornoway, gewezen officier, die vele jaren in warme landen had doorgebragt, leed aan eene geheel bedorven maag, slechte spijsvertering, leverkwaal en algemeen verval van krachten. Ter verbetering van zijn gestel bezocht hij de verschillende badplaatsen, en raadpleegde een aantal der meest vermaarde geneesheeren in Europa, maar zonder goed gevolg. Toen werd hem het gebruik der pillen van Holloway aanbevolen, en tot verbazing van allen die getuigen waren geweest van zijn vroegeren toestand is hij door dit onwaardeerbaar middel tot eene volmaakte gezondheid hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN	van *f* 0,90,	*f* 2,10,	*f* 3,30,	*f* 7,75,	*f* 15,50,	*f* 23,50.
POTJES ZALF	van - 0,90,	- 2,10,	- 3,30,	- 8,15,	- 15,90,	- 23,90.

Zijn op *franco aanvrage, à contant*, te bekomen aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; M. GAARBEEK, te Groningen; H. A. BINKSMA, te Harlingen; H. A. P. VAN GORCUM, te Assen; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

Bij J. VAN DER BAAN, Mr. Vleeschhouwer op de Keizersgracht te Leeuwarden, zijn te bekomen: Beste RUNDERHAZEN, tegen 25 Cents de 5 Ned. Ons.

Woensdag en Donderdag den 29 en 30 Augustus e. k. MUZIJK te GRIJPSKERK.

HARDDRAVERIJ.

Met consent gedeeld aan de Kastelein H. INIA, op het eind van den Zwarteweg onder Rijperkerk en eenige Inteekenaren, op Zaturdag den 1 September e. k., 's namiddags ten 1 ure, te laten Verharddraven: *Eene fraaije ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS*, door Paarden die geen Prijs noch Premie hebben gewonnen, (uitgezonderd driejarig) en tot genoegen der Keurmeesters.

De Harddraverij op het Huisterheide,

bij W. v. D. MEULEN, is bepaald op *Donderdag den 6 September e. k.* De loting des voormiddags ten 11, en het rijden des namiddags ten 2 ure.

De Ondergeteekende verlangt ten spoedigsten een bekwamen KLERK, die in staat is een Kantoor der Directe Belastingen en Accijnsen in zijn geheelen omvang waar te nemen en naar behooren te beadministreren. — Reflecterenden gelieven zich in persoon of met gefrankeerde brieven ten spoedigsten onder overlegging van vereischte bewijzen van bekwaamheid en goed zedelijk gedrag aan te melden.
De Ontvanger der Directe Belastingen en Accijnsen te Nijland,
J. ROSIER.

A. C. SCHOUTEN, Mr. Scheepmaker te Gouda, verlangt een MEESTERKNECHT die vast werk verlangt en bekend is met het bouwen van TJALKEN en zoogenaamde BLOKZIJLER JAGTEN. Men adressere zich met franco brieven.

Een ongehuwde SMIDSKNECHT, zijn werk goed verstaande, vooral het Paardenbeslaan, kan van stonden aan vast werk bekomen bij de gebroeders PELSMA te Balk. Brieven franco.

Aan de Pottenbakkerij op Olde-Galileën bij Leeuwarden wordt gevraagd een POTTENBAKKERSKNECHT, het Loden en Ovenvullen verstaande. Adres aan den Meesterknecht W. WIERINGA, aldaar.

** Nieuwe Atlas van Friesland.

Uiterlijk tot 1 September wordt alsnog de gelegenheid aangeboden, om *afzonderlijke* Kaarten van DANTUMADEEL te bestellen tegen 2 gld. het exempl. Tot dit einde is er een afdruk derzer derde in het koper gegraveerde Kaart van den Atlas, ter visie gelegd op de Secretarie van genoemde Grietenij te *Rinsumageest* en bij den ondergeteekende te *Leeuwarden.*
W. EEKHOFF.

Bij F. CANONGETTE & C°., is verschenen en bij alle Boekhandelaars verkrijgbaar:

HET ZELFBEHOUD

(LA PRÉSERVATION PERSONELLE),

Ged. Verh. over de ZIEKTEN der GESLACHTS-DEELEN, als gevolgen van geheime gewoonten, uitspattingen der jeugd of besmetting, met *Practische Aanmerkingen over vroegtijdig onvermogen*, door Doctor SAMUEL LA MERT, te Londen, in de Hollandsche Taal overgebragt, door P. J. KOORN, *Doctor in de Genees-, Heel- en Verloskunde* te Amsterdam, opgehelderd door VEERTIG GEKLEURDE AFBEELDINGEN, à *f* 2,50, onder enveloppe.

NB. De door Doctor SAMUEL LA MERT als ECHT en KOMPLEET erkende uitgave, bevat, even als het ZELFBEHOUD, 12 GEKLEURDE STAAL-DRUKPLATEN. Alle uitgaven, waarin slechts 6 Platen voorkomen, ZIJN INKOMPLEET.

** DE HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN,

opgerigt in den jare 1807 te Amsterdam,

gaat, blijkens de Tarieven, verkrijgbaar ten Kantore der Directie en bij H. H. Correspondenten, CONTRACTEN VAN LEVENSVERZEKERING van onderscheiden aard aan; — verzekert WEDUWEN- en WEEZEN-PENSIOENEN; — en geeft LIJFRENTE-BRIEVEN uit, zoowel dadelijk ingaande als uitgestelde.

De Directeur,
P. LANGERHUIZEN.
Heerengracht, tusschen het Koningsplein en de Vijzelstraat, No. 83.

Correspondenten in de provincie FRIESLAND:

Te LEEUWARDEN....... de Heer Mr. Æ. M. DE SWART.
» FRANEKER....... » » Mr. A. TELTING.
» HEERENVEEN....... » » Mr. P. TEN BEEM WENTHOLT.
» SNEEK....... » Heeren BRUNINGS & TEN CATE.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.